1997 — 1892 ՅՈՒՆՎԱՐ 18 ՇԱԲԱԹ — X — 1309 ՀԷՄԱՋԻ ԻՒԼ ԱԹԲՐ 29 — ՄԷԿԻՉԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

20 ԲԱՐՄ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՌԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

20 ԲԱՐՄ

ԱՊՈՆԷ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍՊԱՄԱՅՈՒ	140 ՂՐ.	70 ՂՐ.	40 ՂՐ.
ԹՈՒՐՔԻԱ	200 »	100 »	

Մէկ համար 20 ղրուշ

(صاحب امتياز: جيوەلكيان) ԵԼՕՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ جريدۀ شرقيه

ԴԻԼԱՆԱԹ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

Կէսէն, 12ԷՆ ՎԷ ՅԻՆԷՆ սահիպէ 9 ղրշ. » » Վերջին սահիպէ 11թ 10ղ. հա. » » Մէկտասը նաֆիսայա տարի պէտքը ընդունող գաղուլ օլունմագ վէ ադրէս օլունմայան էվրագ իստէ օլունմասը հոգ տուր։

Խառրիրատէսի, Օթամանլար Գազէթասը Ալի Ճատրէսինտէ Ֆուէրա 20 Ֆիվլիլէրինտէ մաթպասասընտա տուր։ Գեռֆիֆէի մէվսում հագդրնա կազէթանըն սահիպէվէ մէսուլ ՏԻԳՐԱՆ ՀԻՎԼԻԼԷՆԱՆ միւրասասթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

Գուլկարիսթան բէյրը վիւքէլասը Մ. Օթամպուլօֆքն ահվալը սրհհիյէթինին մուհիպը էնտիչէ օլաճագ պիր սուրէթտէ քէսպը վէխատէթ էյլէտիկի վէ նէօվպէթինին բէք զիյատէ թէգալիւտ իթտիկի խուսուսի խապէրլէրտէն տիր։

—

Բարիզտէն չէքիլէն Թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Ֆրանսա հիւքիւմէթիլէ Սրանիա պէյնինտէ իճրա գըլընմագտա օլան Թրճարէթ ահանամէսի միւզաքերաթը միւնգաթի օլմըշտըր։

Ֆրանսա հիւքիւմէթինին էն զիյատէ իւճրէթլի կէօմրիւք Թարիֆատը՝ փեարվար 1ատէն իթիբարէն Սբանիա, Իթալիա, Բրթուկալ վէ Բուլմանիա հագդրնտա, վէ էն ազ իւճրէթլի Թարիֆա տախի Թիւրքիա, Մըսըր, Գուլկարիսթան, Սըրպիա, Աւսթրիա, Ալէմանիա, Ինկիլթէրա վէ Ռուսիա հագդրնտա մէրի իւլ իճրա օլաճագ տը։

—

Բուսէլի տէմիր եօլլարը գաթարլարընընը վագթը հարէքէթլէրինի միւպէյյին Թարիֆալարտաքի սաաթլարընը Թաատիլի զրմընտա Սըրպիսթան հիւքիւմէթինին Թալեպի իւզէրինէ ալեագասար պուլընան տէօրթ հիւքիւմէթին մուրախասլարը՝ կէյէն հաֆթա Օֆիտատա ագտը իճթիմա իթմիշլէր իսէ տէ, ճէրբյան իտէն միզաքէրաթ նէթիճէ բէգիր օլամատընան, Տէրսաաթլէ Վիէննա արասընտա ամէտշիւտ իտէն էվրօբա գաթարլարընընը վագթը հարէքէթլէրինի միւպէյյին Թարիֆալար միւհիթէվիրաթը՝ քէմաբտան իպգա իտիլմիշ, վէ եալը նրզ Տէրսաաթլէ Սէլանիք արասընտաքի գաթարլարընը վագթը հարէքէթլէրինէ պազը Թատիլաթ իճրա գըլընմըշ տը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի Սէլամլըգ ալայը համիսիյէ ճամիսինտէ իճրա պուլըլըրագ, բեսմը մէզքիւրը սէյր ու Թամաշա իշլէն Իրան սէֆիրի իլէ միւսթէշարը, վէ Պէլճիգա վէ Բուլմանիա սէֆիրլէրիլէ պաշ Թերճէմանը, Ին կիլիթերա սէֆարէթի ամասէհաֆկիւզարը վէ պաշ քեատիպի, Շուէտ սէֆարէթի պաշ Թերճէմանը վէ Ալէմանիա սէֆարէթի ամաչէ միլի Թէրի վէ սէֆարէթլէրտէն Թավսիյէ իլէ կէլմիշ օլան 30 գատար մէլէթ պէրանը էճնէպիլէ տարէրի մախսուսէտէ հագը պուլընարագ, պիլվասրթա մազհարը իթիֆաթը հագդրեթը Բարիշահի օլմըշար տը։

—Եունան դրալընը գարին բէտէրի կրանտիւգ Գոնսթանտէն Նիգօլայէվիչին վէֆաթընան տօլայը Թարաֆը հագդրեթը Բարիշահտէն Թաղիլեթի հավի քէշիտ գըլընան Թէլէկրաֆա ճէվապէն պէյանը թէշէքքիւրաթը մախսուսէյի միւթէզամէն օլարագ միւշարէլէյհ գրալ ճանիպինտէն զաթը հագրեթը Բարիշահի պիր թէլէկրաֆ քէշիտ օլընմըշ տը։

Գու կիւն միւշարէլէյհ կրանտիւքընԲԷՄԷՐսպուրկտա ճէնազէ պալայը իճրա գըլընճագը կիպի, Պէյօղլունտա քահին Ռուսիա սէֆարէթանէսի քիւիսէսինտէ տախի պու միւնասէպէթլէ պիր այինը բուհանի իճրա գըլընճագ, վէ պու բէսմատ սէֆարէթի վէ գօնսօլոսանէ հէյէթլէրիլէ սէֆարէթին մալէթինէ մէմուր Գուլէ վաբորը զապթանը իւնիֆորմալարընը լապես օլարգալարը հալտէ հազը պուլընճագլար տը։

—Սէնատի Նէֆիսէ մէքթէպինտէ հէյքէլթարաշ սրընքը խալէպէսինտէն Պէյլերպէյլի Իսման էֆ.նին պէրաթ Թահսիլ էվլորայա իգամը խուսուսը նա պիլ խիթիգան իրատէի Սէնիլ սուտուր իթմիշ տը։ Մումատիւյհ Իսման պիր գաչ այ էվվել մուալիմ Ոսկան Երուանդ էֆ. իլէ պէրապէր Ինկիլիզ տանիլը վէբիլի Մ. Գալտարընը կրանիթ Թաշընտան պիր հէյքէլինի իմալ իթմիշ տը։

—Տէվաբերը մէրքէզիյէյէ մէնսուպ զարէթլերինէ իշար պուլըրլըմշտը։

—Տէրսաաթէթտէ մուգիմ Ինկիլիզլէր՝ ախիրէն ագար իճթիմա իտերէք, սէֆիրը սագրգ միւթէվէֆա Սըր Ուիլեամ Ուայ՝ էն զէվճէսիլլէ քէրիմէսինէ Թաագիլէթ վէ Թէէսսիւֆի հավի պիր մէքթուպ Թանզիմիլէ միւշարէլէյհէմայա իրսալ էյլէմիշլէր տիր։

Սըր Ուիլեամ Ուայթըն 1888 սէ. նէսինտէ Թանզիմ իթմիշ օլտուղը վասիյէթնամէսի քիւշատ օլունմըշ իսէ տէ, միւթէվէֆան միւշարէլէյհ՝ զէվճէսիլլէ իլի քէրիմէսինէ վասիյէթ իթմէք իսթէտիկի մէպլաղը խանէսինի պոշ պրրագմըշ օլտուղընտան, վասիյէթնամէ քէէնէլէմէքքիւն հիւքմիւնտէ ատտ խիմիյ օլմաղլա, միւթէվէֆանը Թէրք իթտիկի միրաս՝ ինկիլիզ գանունը մուճիպինէ Թագսիմ օլընճագ, եանի 3ատ 1 զէվճէսինէ վէ պագրյէսի տախի իլի էվլատընա իսապէթ ի տեճէք տիր։

—Բուլմաթիզատան խաթա եաթմագտա պուլընան Շէհրէմինի Բրտվան բաշա հագրէթլէրինին այագլարընտա պու քէրրէ ամէլիաթ իճրա իտիլմիշ օլտուղը իչիտիլմիշ տիր։

—Գէսպրէք խաթալըզընտան մուզտարբպ պուլընան Տօգթ. Զավդաշօ բաշանը ահվալը սրհհիյէսի պու կիւնլէրտէ էյլիշմէյէ պաշլամըշ տը։

—Էվվէլքի կիւն վէ կէճէ գաբ ֆուրթունաբ տէվամ իթմէքլէ, էտիրէթ թարաֆընտա տէմիր եօլ խաթթընը թէմիլլէնմէսի մուշքիլաթ թէսատուֆ էյլէմիկինտէն, գաթարլար՝ անճագ տիւն սապահ իշլէմէյէ պաշլամըշ, վէ տիւն վէ էվվէլի կիւնքի բասմալար՝ անճագ տիւն կէճէ Սիրքէճիրէ միւրուռ իտէպիմիշտիր։

Էվվէլքի ագշամ հարէքէթ իտէն Շարգ սիրաթ գաթարը՝ խաթթընը պազը մահալլէրինտէ 3 մէթրոտան զիյատէ եիքսէլմիշ օլան գարլարընը թէմիզլէնմէսինէ ինթիզարէն Գուլէ Պուրկազտա տուրմայա մէճպուր օլմուշ իսէ տէ, պու քէրրէ խաթթընը թէմիզլէնմէսինէ մէպնի եօլընա տէվամ իթմիշ, վէ տիւն կէճէ տախի Վիէննա բասմասը վագթը մուալյէնինտէ Սիրքէճիրտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

Տէտէ Աղաճ խաթթը իւզէրինտէ տախի բէք զիյատ գաբ պուլընընը, գաթարլարընը ամէտշիւտի միւնգաթի օլմուշ, վէ էվվէլքի կիւն խաթթընը թամիրի զրմընտա բէք չօգ իդտամ իտիլմիշ իսէ տէ, եէնի տէն գաբ եաղմաղա պաշլամագլա, թաթիլը ամէլիաթա մէճպուրիյէթ հասրլ օլմուշ տը։

—Հավալարընը մուխալէֆէթինէն նաչի Մարսիլիա վէ Թրիէսթէ բասմա վարբրլարը՝ տիւն լիմանըմզա կէլէմէմիշլէր տիր։

—Տէրսաաթէթէ կէլիպ կիթմէք տէ օլան եճնէպի վարբրլարընընը լիմանըմզա գլավուզլար վասիյաթասրյա կերիպ չէգմագտա օլարգալարը մալիմ տիր։

Մէսմուաթա կէօրէ, գլավուզլարտան պիրի՝ պու քէրրէ Պահրիյէ նէզարէթինէ պիր բասմա Թագտիմ իտէրէք, Գարաաէնիզ պօղազընտան Զանագ գալէ գատար ագրթը մէվճուտ օլմասը վէ եճնէպի վարբրլարը գաբանալարընը պու սուլարատաքի ագրթըլարընը սուրէթը ճէրեյանլարընա վագթի պուլընմամասը հասէպիյլէ պազէն միւատէմէ կիպի վագը օլմագտա օլան գազալարընը սուրէթը գաթիլեաք եօնիւնիւ ալաճաղընը թէէմին էյլէմիշ տիր։

Մումատիւյհ՝ եճնէպի վարբրլարընա Զանագ գալէ իլէ Գարաաէնիզէն լիմանըմզա վէ լիմանըմզտան իքի պօղազա միւթէվէճճիհէն ազիմէթ վէ ավտէթլէրինէ գատար պիրբեր բրմօրքեօր եօլ կէօսթէրմէք իւզրե քէնտիսինէ իմթիյազ իթասընը իսթիտատ իթմիշ, վէ պունա տապր հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ նաֆի պազը չէրայիթ տերմէյան էյլէմիշ տիր։

—Շուրան Տէվլէթ ազարնտան Վէքիլզատ Ֆէթհուլլահ էֆ. հազրէթլէրինին զէվճէսի Թագուճի տուտու՝ եվվէլքի կէճէ վէֆաթ իթմէքլէ, ճէնազէ պալը՝ եաբընը սապահ զարէթլերինէ իշար պուլըրլըմշտը։

—Տէրսաաթէթտէ մուգիմ Ինկիլիզլէր՝ ախիրէն ագար իճթիմա իտերէք, սէֆիրը սագրգ միւթէվէֆա Սըր Ուիլեամ Ուայ՝ էն զէվճէսիլլէ քէրիմէսինէ Թաագիլէթ վէ Թէէսսիւֆի հավի պիր մէքթուպ Թանզիմիլէ միւշարէլէյհէմայա իրսալ էյլէմիշլէր տիր։

Սըր Ուիլեամ Ուայթըն 1888 սէ. նէսինտէ Թանզիմ իթմիշ օլտուղը վասիյէթնամէսի քիւշատ օլունմըշ իսէ տէ, միւթէվէֆան միւշարէլէյհ՝ զէվճէսիլլէ իլի քէրիմէսինէ վասիյէթ իթմէք իսթէտիկի մէպլաղը խանէսինի պոշ պրրագմըշ օլտուղընտան, վասիյէթնամէ քէէնէլէմէքքիւն հիւքմիւնտէ ատտ խիմիյ օլմաղլա, միւթէվէֆանը Թէրք իթտիկի միրաս՝ ինկիլիզ գանունը մուճիպինէ Թագսիմ օլընճագ, եանի 3ատ 1 զէվճէսինէ վէ պագրյէսի տախի իլի էվլատընա իսապէթ ի տեճէք տիր։

—Բուլմաթիզատան խաթա եաթմագտա պուլընան Շէհրէմինի Բրտվան բաշա հագրէթլէրինին այագլարընտա պու քէրրէ ամէլիաթ իճրա իտիլմիշ օլտուղը իչիտիլմիշ տիր։

—Գէսպրէք խաթալըզընտան մուզտարբպ պուլընան Տօգթ. Զավդաշօ բաշանը ահվալը սրհհիյէսի պու կիւնլէրտէ էյլիշմէյէ պաշլամըշ տը։

—Էվվէլքի կիւն վէ կէճէ գաբ ֆուրթունաբ տէվամ իթմէքլէ, էտիրէթ թարաֆընտա տէմիր եօլ խաթթընը թէմիզլէնմէսի մուշքիլաթ թէսատուֆ էյլէմիկինտէն, գաթարլար՝ անճագ տիւն սապահ իշլէմէյէ պաշլամըշ, վէ տիւն վէ էվվէլի կիւնքի բասմալար՝ անճագ տիւն կէճէ Սիրքէճիրէ միւրուռ իտէպիմիշտիր։

Էվվէլքի ագշամ հարէքէթ իտէն Շարգ սիրաթ գաթարը՝ խաթթընը պազը մահալլէրինտէ 3 մէթրոտան զիյատ եիքսէլմիշ օլան գարլարընը թէմիզլէնմէսինէ ինթիզարէն Գուլէ Պուրկազտա տուրմայա մէճպուր օլմուշ իսէ տէ, պու քէրրէ խաթթընը թէմիզլէնմէսինէ մէպնի եօլընա տէվամ իթմիշ, վէ տիւն կէճէ տախի Վիէննա բասմասը վագթը մուալյէնինտէ Սիրքէճիրտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

Տէտէ Աղաճ խաթթը իւզէրինտէ տախի բէք զիյատ գաբ պուլընընը, գաթարլարընը ամէտշիւտի միւնգաթի օլմուշ, վէ էվվէլքի կիւն խաթթընը թամիրի զրմընտա բէք չօգ իդտամ իտիլմիշ իսէ տէ, եէնի տէն գաբ եաղմաղա պաշլամագլա, թաթիլը ամէլիաթա մէճպուրիյէթ հասրլ օլմուշ տը։

—Հավալարընը մուխալէֆէթինէն նաչի Մարսիլիա վէ Թրիէսթէ բասմա վարբրլարը՝ տիւն լիմանըմզա կէլէմէմիշլէր տիր։

—Տէրսաաթէթէ կէլիպ կիթմէք տէ օլան եճնէպի վարբրլարընընը լիմանըմզա գլավուզլար վասիյաթասրյա կերիպ չէգմագտա օլարգալարը մալիմ տիր։

Մէսմուաթա կէօրէ, գլավուզլարտան պիրի՝ պու քէրրէ Պահրիյէ նէզարէթինէ պիր բասմա Թագտիմ իտէրէք, Գարաաէնիզ պօղազընտան Զանագ գալէ գատար ագրթը մէվճուտ օլմասը վէ եճնէպի վարբրլարը գաբանալարընը պու սուլարատաքի ագրթըլարընը սուրէթը ճէրեյանլարընա վագթի պուլընմամասը հասէպիյլէ պազէն միւատէմէ կիպի վագը օլմագտա օլան գազալարընը սուրէթը գաթիլեաք եօնիւնիւ ալաճաղընը թէէմին էյլէմիշ տիր։

Մումատիւյհ՝ եճնէպի վարբրլարընա Զանագ գալէ իլէ Գարաաէնիզէն լիմանըմզա վէ լիմանըմզտան իքի պօղազա միւթէվէճճիհէն ազիմէթ վէ ավտէթլէրինէ գատար պիրբեր բրմօրքեօր եօլ կէօսթէրմէք իւզրե քէնտիսինէ իմթիյազ իթասընը իսթիտատ իթմիշ, վէ պունա տապր հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ նաֆի պազը չէրայիթ տերմէյան էյլէմիշ տիր։

—Շուրան Տէվլէթ ազարնտան Վէքիլզատ Ֆէթհուլլահ էֆ. հազրէթլէրինին զէվճէսի Թագուճի տուտու՝ եվվէլքի կէճէ վէֆաթ իթմէքլէ, ճէնազէ պալը՝ եաբընը սապահ

Գէյօղլընտա Սագրգ աղաճընտա քահին հալեպլի քիլիսէսինտէ իճրա օլընճագ տը։

—Երզրում վալիսի հասան Խալրի բաշա հագրէթլէրի՝ վիլայէթի տէվրու Թէֆթիշ իթտիկի սըրատա, Թահսիլը պագալա խուսուսընը տախի նազարը տըգգաթա ալարագ, գազալարընը պագալայի մէվճուտսինտէն հանկը մահալլին զապրթասը՝ մաթլուպ վէճճէ Թահսիլաթ իճրա էյլէտիկի անլաշըլմագ, վէ օ գազա զապրթասընը մաաշլարը մահ պէ մահ իթա գըլընմագ իւզրե հէր մահ Թահսիլաթը միւթէնէվվիսասընը պիր գըթա ժուրնալընը զապրթա Թարաֆընտան տախի Թագտիմ էմրու Թենպիհ պուլըրմագլա, պու քէրրէ Գայպուրտա զապրթա մէմուրլըզընտան կէլէն Թահսիլաթ ժուրնալը՝ գազայի մէզքիւր զապրթասընընը պագալա Թահսիլաթընա տէրճէճի սալու զալրէթինի իսապաթ իտէճէք մըզտարտա կէօրիլտիկինտէն, Գայպուրտաքի ժանտարմա զապրթա վէ էֆբատը մաաշլարընընը իթասրվալիի միւշարէլէյհէնէ գալմագամ վէքալէթինէ էմր ու իշար պուլըրլըմշտը։

—Տէօրտունճու օրտու մէրքէզինտէ (երզինկեանտա) լէվագիմ տախ բէսի բէսի օլուպ Վանտա պուլընան ասաքիրը Շահանէ գօմանտանլըզընտա Թային պուլըրլան միրիլիվա Մուսթաֆա բաշա պու քէրրէ Վանա մուվասլէթ էյլէմիշ տիր։

—Պիթլիս էհալիսինտէն իքի Խալամ՝ Մանագկերտի տիկը 2 բէֆիգլէրիլէ Մանագկերտէն Պիթլիսէ կիտեր իքէն Ախլաթ գազասընտա պիր տաղտա Թիրիլէ Թուֆուլարագ, 4ի տէ տօնուպ Թէլէֆ օլմըշլարտը։

—Պենկազի էհալիսինտէն Պօղնագպէն-Եուսուֆքն ֆէլգահաթը լիսանիլէյէ ճիւրաթ իթմէսինէն տօլայը Թարպուսը Ղարպտա գալէպէնտ իտիլմէսինէ գարար վերիլմիշ տիր։

—Տէրսիմ սանճաղընտա Զարսանճագ էհալիսի Թարաֆընտան 2400 ղ. պիր խանէ միւպալէ օլընճագ, Թելէկրաֆխանէ իթթիխազ օլընմագ իւզրէ Թէրը ու Թէպերրու իտիլմիշ տիր։

—Երզինկեանտա ֆահիշէ կիւրուհինտէն Բէնպէ խաթունընը ախիրէն կիւնտուզ վագթ խանէսինտէ պողուլարագ Թելէֆ իտիլտիկի վէ պօղուսանան տարը պուլընան պէշի պիր եէրտէ ալթունբալա սաաթը վէ բարա քէսէսի զասպ իտիլտիկի վէ միւթէճաարրընընը արանլըմագտա օլարը՝ երզինկեանտան էգզըլյօր։

—Սղերտ սանճաղընտա Թուզլա ամէլէսի պուլընան Մէլֆան գարիյէսի էհալիսի՝ մուգատտէմա մէզքիւր Թուզլատան զասպ իթտիքլէրի 40000 գրյէ Թուզ ճէզաի նագտիսի օլարագ արանրլան մէպլաղը իթասընտա մուխալէֆէթլէ պարը միւնա սէպէթսիզ հալ ու հարէքէթէ Թէատուֆ իթմիշլէր իտի։

Պիթլիս վիլայէթինէ Սղերդ միւթէասրրֆիլըզընտա Թալիսաթը լազմէ Թէպլիգ իտիլմէքլէ, իթթիխազ իտիլէն թէտապիր, վէ Մէլֆանա կէօնտէրիլէն կարզան գալմագամ մարիֆէթիլէ էհալիի մէզքումէյէ Թէպլիգ օլընան Արագճա պիր նասիհաթնամէնին Թէէսիրիլլէ, պու քէրրէ պիր կէօնա ճէպր ու չիտտէթ իսթիխալինէ հաճէթ գալմագսըզընը էհալիի մէզքումէ՝ ճէզաի նագտիի մէզքիւրընը Թէսվիլեսինէ մուվաֆագաթլա կիւրուհ կիւրուհ մահալլի Տալյունը Ուսմանիլէ իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմիշլէր, վէ պաճագ բուսուլալարընը մէմուրլարա Թէսլիմ իտերէք ճէզաի նագտիլէր մահսուպ իտիլտիքտէն սօնրա պաճագլարընը իւսթ Թարաֆընը տախ Թարաֆընը մէլֆանճա սասմիշ վէ էմնիլէթ պիր գաթ տահա Թէգարրուր էյլէմիշ տիր։

—Գալաթա պանքէրլէրինտէն օլուպ Թէրէք Պաշընտա Գիլիպ տը Գոնսթանթինօպլընը գարշըսընտա իգամէթ իտէն Մ. Անթուան Թուպինի՝ կէչէն ագշամ Թաամ օտասընա կիթտիկի սըրատա, խանէնին իւսթ գաթընտան պիր սէս պարագ եօգարրյա չէգէպ եաթագ օտասընը աշընճա, տերունինտէ իրի պիր ատամըն քէնտի խանէսինտէ իմիշ կիպի կէղինմէքտէ օլտուղընը կէօրէրէք, քիմ՝ օլտրղընը վէ նէ՞ իշիւն կէլտիկինի սօրմուշ, վէ մէրգում իսէ ճէվապ վերէճէք եէրտէ Մ. Թուպինիւ պիր բէվօլվէր կէօսթէրմիշ տիր։

Մ. Թուպինի սիլահը պիր խըրսըզլա եալընըզճա ուղրաշմալը քէտրը ագալ ատտ իթմէյէրէք օտա գաբուսընը գաբարդա էվվէլա օտատան, վէ աշաղրտա զէվճէսիլլէ յօճուպլընը ալտրգտան սօնրա խանէտէն չէգարագ Թէքրար Գիլիպ կիթմիշ, վէ օրատան պիր գաչ քիչի ալդա Թէքրար խանէլի Թէհգրրի իթմիշ իսէ տէ, տերունինտէ խըրսըզտան եսէր պուլընմամըշ տը։ Խըրսըզ եաթագ օտասընտա պուլտրղը պիր բէվօլվէրի ալդա սավուշմըշ տը։ Օ սըրատա աշնը իլէ պէսլէսէ մաթպախտա պուլընտրգլարընտան, խըրսըզ խանէլէ կիրտիկինի վէ օրատան գաչարդընը տուլմամըշլար տը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ատանապէտ Մէլիքեան եղիազար էֆ.նին նասիգաճրգ սեպէպիլէ դալ պուպէթ իթմէսինէ մէպնի Գիլպիլեան Գէորգ էֆ.նին մուվագգաթ Ատանապետութիւնը Թաքթընտա օտրղը հալտէ տիւն Ուսումն. խորհուրդ Դալաթա խորհրդարանընտա ագտը իճթիմա իտերէք, պէր վէճճը աթի գարարլար վէրմիշտիր։

1.—Ազգ. Մատենադարան գօմիսիօնը ազալարը հազրը օլտուգլարը հալտէ Ուսումն. խորհուրդ՝ մէզքիւր Մատենադարան էյնա վէ քիթապլարընն տէֆթէրլէրինի թանզիմէ Թէյէպպիս իթմիշ, վէ պագիյէմուամէյէսինի կէյէճէք ճուսա կիւնքի իճթիմաընա Թաալիգ էյլէմիշ տիր։

2.—Տիւնքի Ուսումն. խորհուրդ՝ մէքթաթիպը մէլլիյէնին Թաալիմ ու Թէտրիս վէ իսթարէճէ ահվալի հագդրնտա մաալիմաթը միւքէմմէլէ ախտէպիմէք իչիւն Թաղ. խորհուրդլար իլէ հոգաբարձութիւնլարա իրսալ իթմէք իւզրէ պիր սիւալնամէ (հարցարան) թանզիմ իթմէսինի Դիւանաբերնէ Թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

3.—Մէճլիսը մուալիմին (Ուսուցչական ժողով) Թարաֆընտան նասպ օլընան գօմիսիոն ազալարը՝ ուսուլը Թէտրիս հագդրնտա մէճլիսը մէզքիւրը պէյան իթմիկի արզու վէ միւթալէաթը սերբան Ուսումն. խորհուրդա Թէպլիղ իթմէլերի իչիւն ազալի մուսաիլէյհիւմի Ուսումն. խորհուրդա տավէթ իթմէսինի մէզքիւր խորհուրդ՝ տիւն կրթական Տեսուչա Թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

4.—Փսպազեան Եղնիկ էֆ. Ալէմանիայը Մ. Դամբէքնին «Միւրթը հիսապ» (Արագահաշիվ) նամ էսերինին թէրճէմէսինի պէրաթ Թաստիգ տիւն Ուսումն. խորհուրդա Թազտիմ իթմիշ օլմաղա, պիրթէթագիր բարօրթօսը կէթրրիմէք իւզրէ էսերը մէզքիւր՝ ազատէն Զաքարեան Գրիգոր վէ Մանուկեան Վահան էֆէնտիլէրէ հէվալէ օլընմըշ տը։

5.—Էսկիշէհիրատ միւճատատէտէն ինչա օլընան գըզ մէքթէպի իչիւն մահալլի Առաջնորդը Թարաֆընտան պիր վարժուհի Թալեպ իտիլմիշ օլմաղլա, Ուսումն. խորհուրդ՝ իլճապը իճրասընը Դիւանաբերնէ Թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

Տիւնքի Ուսումն. խորհուրդ՝ մէքտէթիպը միլլիյէ բրօկրամը հագդրնտա տախի իճրաի միւզաքերաթ իթմիշ վէ պաղը խուսուսի մէսէլէլերէ մէզղուլ օլմուշ տը։

—

Տիւնքի Մէնէնճէտ պէր վէճճը ատի օգունմըշ տը։

«Պէյնիքթաշ քարոզիչի Խորէն ե պիսկոպոս Նարպէյ՝ եպիսկոպոսլարը հարէքէթինի Թալին իտէն գավանիրը բուհանիէյ մուխալիֆ մուամէլէտ պուլընմըշ օլմասընտան տօլայը երմէնի Բաթրիգխանէի Թարաֆընտան մուվագգաթէն իլիֆաի վէզաիֆը բուհանիէտէն էլ չէքտիրիլմիշ տիր։

Ճէլալէտտին Շաբէնտ

Պիզիմ տախի ալարզամրզ մալիւմաթա կէօրէ, Խորէն Նարպէյին գիրը օրէնան հարէքէթինէն տօլայը Բաթրիգ Ազգ. Տ. Խորին Սըրբազան հազրէթլերի Թարաֆընտան պիլճիւմէ քիլիսէլերէ պիր Շրջաբերական իրսալ օլընարագ, հագդրնտա պիր գարարը գաթիի բուհանի վէրիլմէք իւզրէ Եէնի Ընդհանրական Գաթողիկոսն ինթիխապընա տէկին մուվագգաթէն բահալը մումգիյէհ իլիֆաի վէզաիֆը բուհանիէտէն էլ չէքտիրիլմիկի՝ ումուլ ճէմաաթա իլան ու Թէպլիղ օլընճագ տը։

Իշպու Շրջաբերական եաբընքի բազար կիւնի ումուլ քիլիսէլերէտ օգուլթարբրլաճագ տը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Ազան. տը Գալաթարիսի)

ՊՈՒ ԿԻՒՆԴԻ

Գահիրէ 29 յունվ.

Եարքն Խարտի՝ մէճլիսը նիւվապը քիչատ իտեճէք տիր։

Աթինա 29 յունվ.

Խարիճիլէ նազրը սապրգ վէ Բարիզ, Տէրսաաթէթ վէ Պէրլին սէֆիրի էսպագ Մ. Ալէքսանթր Բանկապէ վէճթաթ իթմիշ տիր։

Բէչթա 29 յունվ.

413 մէպուսան ինթիխապաթը իւզերինէ 358 ինթիխապաթը նէթիճէսի մալիւմ օլուպ, պունքն 204ին՝ սերպէսթ Թարաֆտարանընա միւսաիտ պուլընմագտա տը։ Բէհար վիլայէտա գօնթ տը Զաքարի 2 տէֆա, վէ վիլայէտատա Մ. տը Պարսց՝ 3 տէֆա ինթիխապ օլընմըշլար տը։

Սոֆիա 29 յունվ.

Տօգթ. տը էյդելպէրկ՝ գուրչուր արամագ իշիւն պիր ամէլիաթ իճրասընա յիւգում օլմասընդընա գարար վերիլմիշ տիր։

Հէքիմէրին բարբրթ օսը մուճիպինէ գաբանմագ իւզրէ պուլընան եարարի հիշ պիր ադրը հալի օլմայըգ, Մ. Օթամպուլօֆքն ահվալը սրհհիյէսի տախի բէք մաթլուպ պիր տերճէճէտ պուլընտրգընան, եէվմիլէ բարբրթօ նէյբինտէն սարքը նազար օլընմըշ տը։

Բոմա 29 յունվ.

Իթալիանքն Բարիզ սէֆիրի ժէնէրալ Մէնապրէանքն՝ իսթիխասընը վերմիշ օլտրղընը վէ մէէղունէն տախի հարէքէթ իտեճէյինի Ամ. Սբէճի թաատրգ իտեճէք տիր։

Պէրն 29 յունվ.

Զուիցերիա մէճլիսը իթթիհասը՝ իսթիհքամաթ իւզրէ 7600000 ֆր.ը գէվգելատէ թախսիսաթը իթթիֆագը արա իլէ գապուլ իթմիշ տիր։

Պէրլին 29 յունվ.

Բրուսիա Տիէթ մէճլիսինտէ մէքթէպլեր հագդրնտաքի գանուն մուզաքերէ օլընարը սըրատա պաշվէքիլ ժէնէրալ Գաբրիվի՝ տէմիշ տիր քի, «հիւքիւմէթ՝ ճէրէյանը ահվալէ գաբշը իդհաբը չիտտէթի իտէպիլեճէյինի իսապէթ իտեճէք տիր։ Եկեր չիտտիքի հէյեճան տեվամ իտեճէք օլուրսա հիւքիւմէթին՝ մէլլի-սերպէսթի ֆրրդասընտան ալրլիմագա ճէարէթի օլաճագ տը։ գիրա պունլար հիւքիւմէթ ուէյհինտէ իբրաի մուամէլէյէ պաշլամըշլար տը։»

Սաղ թարաֆ ֆրրդասը պու սէօզլերի չէտիտ էյլրբամալարա, վէ սօլ թարաֆ ֆրրդասը իսէ «հուհա՝ սէտալարըյա թէլագգը իթմիշլէր տիր։ Վիւքէլա՝ մէճլիս սալընընան տըշարը չրգմըշ տը։

Բէթերսպուրկ 29 յունվ.

Կրանտիւգ Գոնսթանթէն Նիգօլայէվիչին նաչէսի պու կիւն Բէթրօ Բավլօ գալէսինէ նագլ օլընրագ, իմբերաթօր իլէ իմբերաթօրիցա վէ Շուէտ-Նորվէկիա վէլիիահատ՝ ճէնազէ պալընտա հազրը պուլընմըշլար տը։

Վիէննա 29 յունվ.

1880 սէնէսի Ավսթրիա-Սրանիա թիճարէթ ահանամէսինին միւտաէթի՝ յունիս 30ա գատար թէմաֆա օլընմըշ տը։

ՎԱԳԹԻՆ ՆԻՇԱՆԵԼԷՐԻ

Քի՞մ տիւոր քի Եվրոբայը մուզտա-ըրդ գելան իլէթ, եալնըզ ինք-լուենցա իլէթի տիր քի, պունա կէյշն սենե կրիբ, եվվելքի սենե տանկ, վե տահա եվվելի տախի պիլմեյիզ նե Թագիրի վերիլիւօր ի-տի։

Անէմատ, տալիսիլիք վե հաթթա ագրեսլեզ հալի քեպ իթմիշ, վե անճագ ինկ էնէրէ վագքի եկ-ուէ-դաֆալարա սըղապիլէն եսքի պիր իլէթ վար տըր քի, պունա բէ-ինկ-լէ նամբ մէշհուրը վերիլմէքտէ տիր, եանի Թիւրքճե լիսան իլե պէտպէն-լիք, հեր քեսին անլայպիլեճէյի վե մանաի հագիգիսինի անլայպիլեճէյի աբէ՞սէզդ լիսան իլե տե, հեր չէյին նէթիճեսինի ֆենա կեօրմեք իլէթի։

Պիր միլքատ, պաղը սերքեչանե հարեքեթ վուգու պուլտո՛ մը, պիր գրթլզդ վագը օլտո՛ մը, պիր հիւ-քմտար եախօտ մէշհուր զաթ խաս-թա օլտո՛ մը, արապատան եա-աթատան տիւշիւպ եարալանաը՞ մը, եալտի՛ մի, եախօտ սարի կեօնա պիր գաղա վուգուա կելտի՞ մի, բարլաղ պիր նիւմայիշ, պիր սէյ-հաթ, պիր միւլգաթ վագը օլտո՛ մը, վե զարիհիւմ վե զարիհիւմ, իշթէ օլ վագթ ինկ էնէրէ բէք ալէա անլայան եիքսեք գաֆալարը բէք միւքեմմել մաքինալարը հարեքեթէ պաշլարլար, մեսելէ գալմազ քի օր-թայա տեօքիւմսեսին, Մաշօնալանա-տան պաշլարագ Ալդաս-Լօրէն մե-սելեսինե վարանա տեկին պիհիւմլէ բիւրիւզլի մատաէլէր վե մեսելելեր գարմագարը, պերիպիլելերինե կեչի-բիլմեսին, վե պիւթիւն ալեմ ալաղ գալարբրլարագ, պունըն նըսքը, տի-կեր նըսքին պօղազը սըգբզ հելաք իթմեյե սեվգ իսիմսին, վե նի-հայեթ մահչեր կիւնիւ պօրուլարը չալընմասը։

Իշթէ պինեկա պիւթիւն ալեմին, երինե պինեկա քենտի զիհն մահ-սուլը օլարագ մեյանանա կեթիրմիշ վե քենտի քենտիսինի մուզտարբզ գելարբմշ օլարը էն պեօրիւք իլէթ պու տըր քի, Թագիթքին խաղ իթտիսի օլ պիչարե գեօրեանը, ինֆիւենցանը, կրիբին վե տանկին նէթիճեելերի, ասլեն քենտի եշեմ-միլեթլերինի սիւզեճ զալգ իսէյօր-լար, վե եալնըզ սըհհիսի մեճլիսլե-բինին բարօրթօլարը վե Թելեկրաֆ աճենցիալարընին հիմմեթլերի սաե-սինտե քենտի հուսուսլարը խարի-ճինտե ազ չօգ քեսքը նամ իթմեյե նալիլ օլագիլիօրլար։

Ֆագաթ բէ-ինֆ-ունլէ իլէթի պու գագիլտէն տեյիլ տիր։

Անրն հիւքմ ու Թեեսիրի վե նէ-Թալիճի միւելլիմէլերի ումումի տիր։

Զինտե, հինտիթանտա, Բամիր-տե, Գեհրինկ ատենիզինտ, վե հաթ-Թա Եվրոբանրն գաբուսրնտա պու-լընան Մաղրբպտա պիլե պիր խաս-Թալըգ, պիր եալկըն իլէթ, վե տա-լեմը աթբպպանրն մերագ ու նազ-ըրընը իշղալ գելան պիր մարազ վար իմիշ, քիմի՞ն նե վազիֆեսի։

Թեսապիրը սրհհիյե, վե մենը սիրալեթ ամելիյաթը միւքեմմել պիր հալա՞ մի տիր։ պու գատարը քեա-ֆի օլապիլիր։

Հիշ պիր քիմսե քենտի իշինտեն կիւճինտեն քեար ու քիսպինտեն, ֆամիլեասը Թեպլիւշի էսպապը-տան, զիհն բահաթլըզնընտան, վե եարընքի իշի տե սըբասընա գօյագ Թարիգինտեն կերի գալմազ, վե հեր շեյ եօլընտա վե նիզամընտա տեվամ իտեր։

Ֆագաթ կերեք պալեատե զիբր էյլեսիլիզ մեմալեքլերտե վե կերեք սաիր պիր մահալտե եակըն իլէթ-տեն չօգ խաֆիֆ ատի պիր վագա զուհուրա կելտի՞ մի, տերհալ իշլեր ֆենտի միհվեր վե չըզըլարընտան չըգարլար։

Իլա հեր վուգուաթը պիւթիւն ալեմե տերհալ պեյան իթմեք վա-զիֆեի նազիքեանեի իլե միւքել-լեֆ պուլընան Թելեկրաֆ աճենցի-ալարը իշին իշինե պիրազ տա քեն-տի շահսի էֆքեար վե արզուլարը մահսուլընը գարըշարարագ անլերե հաատը զաթլերինտեն զիլատեճե պիր եճեմմիլեթ սիսիւ վերտիլը մի, արթըգ իլլերին սիրալեթինտեն հու-սուլե կելեն նեթիճելերին սալրարը-նը սալապիլիր իսէն, հալինե չիւքր էյլեմբլիին լազմ կելեճեք տիր։

Պիր վագթ, աղրը վագալարը, եալընը հիւքմարլար վե սեվգբի իգթիեարտա պուլընան վիւքելար իլե սեֆիրլեր վե բիճալը տեվլեթ տիւշինիրլեր վե անլերի հալ իթ-մեյե չալըշըրլար իմիշ։

Համա օլսուն, շիմտի իշին հալե պեօլե օլմալը, պեշիքտքի չօճու-ղա վարանա տեկին տիրլօմաթ վե եհլի բօլիթիգա օլմայան քիմսե գալ-մամշ տըր։

Էն ատի վագալարը պիլե բօլի-թիգամա ֆեվգելատե եհեմմիյեթ քեսպ էյլեսելերինին սեպեպի պու տըր։

Եկեր մատաե, սըրֆ պիր զիհն էյլենճեսի, եախօտ մերագ սեշ զուլիլեթի իւզերինտե պուլընմշ օլ-սա, օնա պիր տեյճեք գալմազ։

Ֆագաթ հեր քեսին ուլար ուլ մազ, եախօտ քեյֆինե եարար սու-բեթտե իշե գարըշմասը իլե պիր ու-մումիյեթ հալի քեսպ էյլեմիշ օլան իլլեթը մալիւմ, արթըգ իշտեն կե-րի չեքիլե եախօտ զաթեն տե պիր իշ վե կիւճ եիւզիւ կեօրմեմիշ օլան քեյֆ թաճիրի զենկին խանէսինտեն թուր տա, անճագ եեմմիյե չալըշ-գանլըզը իլե ֆամիլեասընա պիր լօգմա եքմեք թետարիք իտեպիլեն ֆագրըն գուլիպեսինե գատար սի-բալեթ իթմիշ տիր։

Կել պագ քի, պիւթիւն աիւնեալը թեք պիր չեհր եախօտ գասապա հալինե իֆքրաղ իթմիշ օլան օլ ին-սաֆսըզ թելեկրաֆքն տա, պիր վա-գատա պիլտիրմեսիկի կիւն նատիր տիր։ վե եկեր պիւթիւն տիւնեա իւզերինտե, պիր եարբագ պիլե գը-մըլթատաճագ բիւզկեաբ միւշահեսե օլընմատըզը կիւն օլուր իսե, թե-լեկրաֆ աճենցիալարը, հիչ տեյիլ իսե քենտի խեյալքերտելերի օլան պիր վագտա խաղ իտերեք, տիւ-եանրն սիւվեսիս եիւբեյինի հեր կիւն ալթ իւսթ իտերեր։

Հօշ նե՞ եարընլար։

Օնլար տա եշելի սանատթան տըր-լար։

Իշ իւսթիւնտե կեօրիներեք միւշ թերիլերինի խօշնուտ էյլեմեյե, վե քենտի մաթալարընը սիւրմեյե մեճպուր պուլընմագտա տըրլար։

Պունա պիհիմ տե իթիրազ իթմե-յե հագգըմըզ օլմասընը իթիրաֆ իտերիզ։

Ֆագաթ զիհնիմիզե պիրազ աղրը պասան ճիհեթ շու տըր քի, պու թելեկրաֆ աճենցիալարը, ֆենա խապերլեր պիլտիրմեք եախօտ ան-լերի խաղ իթմեք ճիհեթինտե նե գատար ճեօմերա իսեեր, էյի խա-պերլեր վերմեք եախօտ անլերի խաղ էյլեմեք ճիհեթինտե տե օլ գատար ճեօմերա կեօրիւնմետիկինտեն պաշ-գա, երբեյիճե տե գըսգանելզդ վե նեքեսիլք կեօսթերմեքտե տիրլեր։

Նե՛ եարընլար, պու պիչարելեր տե, եա իլլեթը ումումիյեթին պու-լաշմըզ օլմալը տըրլար, եա եօգա քենտի մահսուլլարընը ըվֆաճընը, էյի խապերլեր ճեօմերալիլինտեն զի-ատե ֆենա խապերլեր ճեօմերալի-կինտե կեօրսեքտե տիրլեր։

Էօյլե եա՛, հեր սանատթան պիր սըրբը վար տըր։ վե էյի սենատթ-քեար օլան՝ պու սըրբըն գբյմեթինի պիմեյեճեք օլուր իսե, զաթեն էյի սենատթքեար տախի օլմուշ օլամազ։

Ֆագաթ իլեթը ումումիյենին ազ մասընա եարտրմ իտեն պու հիւ-մեթլու էսնաֆքն եագասընա ուզուն միւատեթ սաբրլըգ տուրմագ տա ինսաֆ տեյել տիր։

Էն սոն վագալարտան պիրիսի օ-լան Մաղրբպ (Ֆաս) մատտէսի, եա-խօտ օլ աթիգ Մաղրբպ մեսելեսինին բենկի հաղրը իւզերինե պիր բեյ պեյան իթմեքլիմիզ, մին զալրի հատին վազիֆեմիզտեն պուլունան պիր ճիհեթ ասյի՛ մի տիր։

Զին վագալարընն նեթիճելերի հեր նե քի օլտու իսե, Մաղրբպ վագասընն նեթիճեսի տե օ օլտու։

Եանի, տիւեը մուազզամի Եվ-բոբա հիւքմտարընն վե հեյեթը վիւքելլարընն տրա սըրա էնզրը ամմեյե վաղ էյլեսիքլերի նիյաթը սուլհհուհանելերի վե խարբահանե-լերի պեյանաթլարընն, սըրֆ պիր ալտաթլըճը նիւմայիշ օլմասընը՝ պիր գաթ տահա խապաթ օլընմըզ տըր։

Ամմա, բեւ ինկ էնէրէ անլայան-լար, քենտիլերինի չիֆահեն սեկամ-լայան եուլ-ուէրն եօլիս օլմասրգա-ընա ելան ինանմագ իսթեմեզլեր իմիշ։

Պունա նե՞ տենիլեպիլիր։

Էֆքեարլար սերպեսթ տիր։

Էլպեթթե պունլարն տա պիր պիլտիրլերի չեյ վար տըր։

Ի պիհիմ գապա ագլըմըզդա գա-լըր իսե, տիւվելը մուազզամի Եվ-բոբանրն միւսելլահ սուրեթտե եեք-տիկերինին եօլունու պեքլեթիքլերի պեօլե պիր սըրատա, եալընը Մաղ-բրպ իշի տեյիլ քի, Զին գաբըշգ-ըգլարը մատտեսի տախի, սըրբա գելեճ իլերի աթըլմագ իշին քիֆա-յեթ իսեմեյլեճեյինանե, պեօիւք պիր սեպեպ վե պիր վեսիլե իսի։

Հայտե տեյելիմ քի, Զին իւլքեսի բեք ուզագտա պուլընտրզընտան, վե օլ գատար ուզագ մահալլերտե հարպ օլունընա տալմագլըգ, հեր տեվլեթին տե հիսապընա ուլամա-յանազընտան, չար նաչար իշի թաթ-լը եերինե պազլամագ, վե եեքտի-կերի ալեյհինտե օլան նիյեթլերի ա-թեչինին իւսթիւնիւ քիւլ իլե եօր թերեք, եալընը Զին տեվլեթինի, Եվրոբա-էրրիչ-եբոդ միւթեեսիր գըլ-մագ իսթենան։

Բեք ալեա։

Ֆագաթ Մաղրբպ իշինե նե տեյե-ճեյիզ։

Ֆրանսանրն, Սբանիանրն, Իթա-լիանրն, վե Ինկիլթերանրն, կերեք գարա օրտուսը վե կերեք տենիզ տո-նանմասը իրալ իտեպիլեեքլերի են եագրն միւլքերտեն պիրիսի վե պա-զրլարընա են եագրն պուլունանը, Մաղրբպ, Մարօք, եախ տ Ֆաս մե-մալիքի տիր։

Ֆահասընը տա սեօյլեյելիմ մի։

Պելքի Մաղրբպ մեմալեքի գատար տիւվելը մուազզամանն եքսերիսի մենֆաաթընը եեքտիկերինե գաբրը չըգարան բեք ազ միւլք վար տըր։

Մաղրբպ իսբեքթաօրլուղընն պա-գա վե տեվամ գապել տելել տիր տենտի։

Մեմալիքը մեզբիւրե պեր կիւն պեհեմմեհալ պիր եվրոբա տեվլեթի ելինե կեչեճեք տիր տենտի։

Սբանիա զաթեն մեմալեքի մեզ-քիւրետ հաղրը պուլընմագտա, Ֆբ-րանսա՝ ճեզաիր ճիհեթինտեն գօմ-չուլըզըիլե իշ ալեագատար, Իթալիա՝ Ֆրանսանրն բեչինի պրագմայարագ անը գօվալամագտա, Աւսթրիա վե Ալեմանիա տեվլեթլերի, Իթալիալը Թեչվիգ էյլեմեքտե, վե գբսգանճ Ինկիլթերա տախի պելքի հեբսինտեն զիլատե իշե ալեագատար պուլըն մագտա իքեն, հաղրը պեքլեմեքտե, վե զաթեն Մաղրբպտա տախի գա-բըշգ-ըգլարը ուճու գօքտուղընտան, արպեսանրն տա պաշլանկըճնա պեքլենիլմեքտե իսի։

Հալ պու քի, եօլիւշ տիր տեյի թեվթուր օլընան զաթ, սաբ սաղ-լամ հալտե գաբրընա չըգբպ սենի սեկամլայտրզը սըրատա, թեճճիւ-լե քենտի եիւզիւնե պագմայա, վե անրն եօլիւշ օլտուղընը պեյան ի-տենլերին՝ եալան սեօյլեր ատվլեր օլմատբգլարընը իտտա իտերեք, հեբիֆին միւքեմմել սուրեթտե իս-պաթը վիւճուտ իթմեսինե ինանմա-մայա տա քենտինի սերպեսթ տատ իսէն, քիմի՞ն նե վազիֆեսի քի մահքեմեյե միւրաճաաթ իտե-բեք սենին ալեյհինտեն տավայա գը-յամ էյլեսին։

Իշթե օլ գատար կիւբիւթիւ վե բաթբրտալարը վե ինի էչերին ան-լայան եիւքսեք գաֆալարը թահրիք իտեն պու Մաղրբպ վագասը տա, սիւքիւնեթի հալ թարիգինի թու-թբյօր։ պու կիւն ինկիլիզն պիր պաթթալ զբրելը կեբիւե ավեթ իթմեքտե օլարը կիպի, տիկերլերի տախի պիրեր պիրեր քենտի հարպ սեֆինեելերինի կերի չեքմեյե հաղբը լան յօրլար։

Եանկն պասթբրբլմբզ օլարզն-տան, թուլումպալար տախի կերի տեօնիւյօրլար։

Ֆագաթ պու թուլումգալար իշ-լեմեյե մեճպուր օլմասրլար։

Բաթբրտը իլե կիթտիլեր իսե տե, սեսիզ սեսասըզ կերի տեօնիւյօր-լար։

Տիմեք իքի եանկըն զանն իտիլեն չեյ տե, զաթեն ատի պիր գաղա իմիշ։

Խա՛ր։ բեք տե ատի պիր գաղա տեյիլ իտի։

Ֆագաթ տիւեը մուազզամի Եվ-բոբա հիւքմտարանընն վե միւքելա հեյեթլերինն, ֆիիլեն պագալի սուլ ու սալահ էֆքեարընտա պու-լընարգլարընը թաստիգ էյլեմեք ի-չին, Մարոգ գբզրլեմբմընն պիր հարիգի քեպիր հալի քեսպ իթմեսի նե չալըշըլմասը քեաֆի օլուշ տըր։

Իշթե պու տըր զեմանենին էն պեօիւք բօլիթիգաճա նիշանեսի։

Ճենապ հագգ, ասլ պեօիւք թեհլիքեեն, եանի պազը միլքերին եհալիլերի հեյեճանը գապարթըբ-տան Եվրոբալը եսիրկեյե։

Գունտան պաշգա թեհլիքե եօգ տըր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԻՍԹԷՆՏԷՐԻՑԷ

Իսքենտերիյէտեն տերճի զըմընտա մաթթասամզդա եազըմշ տըր։

Շնորհկալիք Առ Ազնուափալ և Վսեմաշուք Ցիգրան Եփֆենտի Կիւ-միւշկերտան հոյակապ մեծատուն և մեծահոգի բարերար։

Նոր տարւոյս հետ կրկին բիւր բարիս մաղթելով կուգամ։ Ներբ ինձ գիւղացի քահանայի մը հրապա-բակաւ յայտնելու շնորհակալիքս վասն այն անմոռանալի բարեացդ և յաւերժական երախտեացդ զոր գործեցիք։ Հանդիսացաք պաշտպան զաւակիս բարձրագոյն կրթութեան և մեծագոյն բարերար ինձ։ Մտաւ-ըն որ այնքան բարերարութեանց և մարդասիրական գործոց աւետաբեր թարգման կը կանգնի լաճախ, և խանդաղիր ներբողեանն կը հիւսէ, կը սիրէ անշուշտ շնորհել մի անկիւն իւր սուղ և սխրալի էջերուն մէջ և ինձ, որ թէեւ գիւղացի քահանայ մ'եմ, որ յաճախ անձուկ կենաց կ'ապրիմ, այլ միշտ օրհնելով և աղ-թելով, սակայն քաղաքացւոյմը չափ կը հաւատամ բարձրագոյն դասարա-կութեան և լուսաւորիչ քաղա-քակրթութեան, այդ միակ և յաջո-ղակ ծանօթութիւնն է որ զմարդ հանդիսացնէ երկրի և երկնի հմա-ռիտ քաղաքացի։

Ապա մարդկային բարերարու-թեանց և մեծագործութեանց մէջ գերակշիռն է դաստիարակին և քաղաքակրթին։

Ընկերութեան և մարդկութեան հանրական օգտին նուիրեալ հաս-տատութեանց մէջ, գերագոյնն է անհատին՝ այն է մեր կամ ամէն զաւակաց աւանդելն զուտ ու ջրուտ կրթութիւնն։ Կրթելն փրկել է։

Շղթայակիր գերեաց յոռեգոյնն է տգէտն։ Զաւակ մը բարւոք դաս-տիարակելն՝ սերունդ մը, ազգ մը քաղաքակրթել է։

Զի ամէն ազգաց խանձարուրին քով, մօրմէ, դիւցազնէ, զինուորա-կանէ աւելի, հանճարեղ դաստիա-րակ մը և բարձրագոյն դաստիարա-կութիւն մը կան, որը փչած են ի նոսա իւրեանց հոգին, որպէս փչեց Եհովան արարչութեան վերջերբոզ-աւուր մէջն ի նախամարդն Եդեմին։

Եւ դուք բարձրագոյն կրթու-թեամբ օժտեալ զաւակ մը աւելի ընծայել ցանկալով ազգին, իրաւամբ հանդիսացաք ազգին բարձրագոյն դաստիարակիչ մը։ Զի ոմանք մեծ իրաւամբ և մեծագոյն պարծանօք բարձրագոյն դաստիարակ մ'է նաև այն, որ դաստիարակել կուտայ, իւր դրամովն կամ ուսումնարանական տեն-չովն, որքան այն որ կը դաստիարա-կէ իւր պաշտօնովն ու կոչմամբն։

Դուք, վերին բարերար, երբ՝ զե-տեղեցիք Ձեր անձնական ծախիւք գիւղ զաւակ ի Կայսերական Լի-կէոնին, որքան ապացուցիք և ցա-սիսիցեցիք հայ քահանայի մը սոսը-բական չքաւորութիւնն, նոյնքան աւելի հաստատեցիք Ձեր կրթասէր և ազգասէր ոգին, նոյնքան աւելի պերճախօս բացատրեցիք թէ Ազգ-ային մեծատունք Ազգին գերագոյն կրթատունքն են, թէ գերազանց հարստութիւնն իմաստութիւնն է, թէ նախանձելի շահն բարւոք կրթ-ութիւնն է, թէ մարդկութեան իմաստագոյն վաճառականութիւնն ոչ այնքան աւելի ՚ի թանկագին նիւ-թերն շահելու շահագործելն է, որ-քան աւելի քաղաքակրթիչ գաղափար ներ, որքան աւելի ազնուաբար զգա-ցումներն, որքան աւելի երկնաթը-ռիչ մտածումներ հաղորդելն ան-հատին ու տարածելն զայս ընկեր-ութեան մէն մի մթին ու խրթին խաւերուն մէջ, թէ հարուստներուն միակ փառքն ուզարծանքն են իրենց գանձերուն վրայ ճոխ, մատաղ մըտ-քեր բազմացնելն և իրենց ազգա-նաց չափ առատ՝ մշակեալ հոգիներ տարածելն է իրենց մտածմանց մէջ։

---

(83)

ՀԻՔՄԷԹԱՄԻՋ ՊԻՐ ՏԱՎԱ.

ՄԻՐԷԼԼԻՅԻ

ԹՕՐԳԻՐԻՆԷ ՏԸ ՊՕԱԿՕՊԼ

ՄԻՐԹԵՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Գու ատամ հէր նէվի հայտուալըգլարա ալըշկան օլտըղընտան, պիր վագթ տէնիզ գուրսանլըղը տախի իթմիշ իտի։

Աֆրիդա սէվահիլինտե էսկիտէն ճարի օլան միւնասէպաթընտան տօլայը եէ-նի պիր իշ խաթրընա կէլմիշ իտի։

Էնարէթ՝ ճէզայիրտե լաղմ իտիլմիշ իտի իսէ տէ, Թունուզտա վե պազը ճի-վար մէմալիքտէ հէնուզ պագը իտի։

Միւթէատտիտ քէրվանլարա Սուլտանտան կիւրուհ կիւրուհ արապ քէօլէ կէ-թիրիլիպ սահիլ լիմանլարընտա ուճուզ ուճուզ սաթըլմագտա, վե պու քէօլէլէր՝ Գոնկօտաքի սէյահլարտան տահա սաղլամ պուլընմագտա իտի։

Պահրը Սէֆիտտե գարագօլ սէֆինէլէրի ասլա տիգզաթ վե նէզարէթ իթմէ-տիքլէրինտէն, քէօլէլէր գօլայճա Գուպա ճէզիրէսինէ վե Գրազիլիայա նագլ ու ֆիւրուխթ օլընըպ, պէօյիւք թէմէթթիւ հասլը խիմմէքտէ իտի։

Մօրկան իլէ Տիէկօ՝ Սօրէլէ գայալըղընը գարշըսընա տիւշիւքլէրինտէ, Աֆ-րիգա սէվահիլինին Տէրնէ նամ քիւշիւք պիր լիմանընտան վիւրուտ իթմէքտէ օ-լուպ, օրատա պիր թագըմ էսքի գուրսանլար թօրլամըշլար վե կէմիլէրինէ սըղա-պիլտիկի գատար սիյահ քէօլէլեր եիւքլէմիլէր իտի։

Մէրգուման տալը վե եէկէն՝ Գրազիլիայա կիթմէքտէ օլուպ, էկեր եօլտա գարագօլ սէֆինէսինին կէօղիւնտէն սըվրշապիլիրլեր իսէ, ինսանտան օլան եիւքլերինի օրատա զայէթ պէհալը սաթաճագլարընա էմին օլտըգլարընտան, օրա-տան տա երնէ Բարիզ կիտիպ էսիր ասղուիթասընտան գազանտըգլարը բարա իլե զէվզ ու սէֆա խտճէքլերինի կիդլէմէյօրլար իտի։

Մահուտ ալթուն մատէնի պուլընան ատանըն հիչ վիւճուտը օլմայըպ, Մօր-կանրն սըգ սըգ Ֆրանսայա վուգու պուլան սէյահաթլարընրն մագսէտի՝ սըրֆ ատատ ալմագ ատատ սաթմագտան իզարէթ պուլընմըշ իտի։

Բօպէրթ՝ օղունըն վե քէնտինին հայաթընա գաստ իթմէլերինտէն գօրգու-լան իքի խանին սէվալըգը ահվալինէ քէսալը վուգուֆ իթտիքտէ, արթըգ քէն-տիյի սօուգգանլըլըգա պախթ ու գատէրէ հէվալէ իթտի։

Մահուտ գայալըգտան գուրթուլանլարտան խաթիֆատէյէ արթըգ մահալ գալմատըղընտա Մօրկանրն՝ անլէրի եանընտան ատֆ իթմէյե չալըշագաղընտա չիպահէ եօգ իտի, զիրա Թագիպլ վուգուընտա պուխար մաքինասը քէնտիյի գուրթարապիլիր իտի։ հալ պու քի կէմիտէքի օ գատար հայտուտ թայֆալարընն իշինտէ մաքինայը գուլլանագագ հիչ քիմսէ եօգ իտի։

Տիմէք ավտէթտէ թէհլիքէտէն գօրգուլուպ, օ զէմանա գատար իսէ Բօպէր-թին պիր բլան հաղբրլամաղա վագթ ու միւսաատէսի վար իտի։

Բօպէրթ չէօլէ պիր բլան գուրտու, եանի Մօրկան իլէ Տիէկօ հագգընտա թէմամըլլա էմնիյէթ կէօսթէրիպ կէօյա հիչ պիր չէյտէն չիւպ-էսի եօգ կիպի տավրանանագտը։

Բօպէրթ պու հալինի պէհէմմէհալ չագտըրմամալը իտի։

Հայտուտլարընն պիրի՝ պիր քէլիմէ, պիր հարէքէթ չտգա, պապա օղու-լըն էօլտիկի կիւն իտի։

Քէզալիք գաչմազա տախի պիր եօլ պուլմալը իտի։

Բօպէրթ՝ Պրազիլիա սէվահիլինտէ պու պապատ միւսաիտ պիր Ֆրսաթ էլէ կէչիրիլէճէկինի գավիէն մէմուլ իթմէքտէ օլուպ, լաքին գաչապիլէճէք օլսա տա-խի, մուամմանրն անճագ նըսքը հալլ օլընմըշ օլաճագտը։

Պիրտէն պիրէ խաթրընա պիր շէյ կէլտի։

Ամֆինէրին սույա պաթմըշ օլան անպարլարընտա պիր խազինէ վար իտի։

Բօպէրթին՝ Ճիպրալթարտա եիւքլէնտիկինի կէօրմիւշ օլտըղը պու ալթուն չիմտի տէնիզին տիպինտէ գօրգունճ Սօրէլէ գայալարընը արապանտա եաթըյօր իտի։

Սէֆինէյի մէզքիւրէնին սօն բարշալարը՝ տալկալարընն ալթընտա զայպ ու նա-պէտիտ օլմուշ օլուպ, պէտպախթ ֆրգաթինին մէզքիւր գայալըգ իւզերինտէ զարագօլ սէֆինէսինին կէօղիւնտէն սըվրշապիլիրլեր իսէ, ինսանտան օլան եիւքլերինի օրատա զայէթ պէհալը սաթաճագլարընա էմին օլտըգլարընտան, օրա-տան տա երնէ Բարիզ կիտիպ էսիր ասղուիթասընտան գազանտըգլարը բարա իլե զէվզ ու սէֆա խտճէքլերինի կիդլէմէյօրլար իտի։

Մահուտ ալթուն մատէնի պուլընան ատանընն հիչ վիւճուտը օլմայըպ, Մօր-կանրն սըգ սըգ Ֆրանսայա վուգու պուլան սէյահաթլարընրն մագսէտի՝ սըրֆ ատատ ալմագ ատատ սաթմագտան իզարէթ պուլընմըշ իտի։

Բօպէրթ՝ օղունըն վե քէնտինին հայաթընա գաստ իթմէլերինտէն գօրգու-լան իքի խանին սէվալըգը ահվալինէ քէսալը վուգուֆ իթտիքտէ, արթըգ քէն-տիյի սօուգգանլըլըգա պախթ ու գատէրէ հէվալէ իթտի։

Մահուտ գայալըգտան գուրթուլանլարտան խաթիֆատէյէ արթըգ մահալ գալմատըղընտա Մօրկանրն՝ անլէրի եանընտան ատֆ իթմէյե չալըշագաղընտա չիպահէ եօգ իտի, զիրա Թագիպլ վուգուընտա պուխար մաքինասը քէնտիյի գուրթարապիլիր իտի։ հալ պու քի կէմիտէքի օ գատար հայտուտ թայֆալարընն իշինտէ մաքինայը գուլլանագագ հիչ քիմսէ եօգ իտի։

Տիմէք ավտէթտէ թէհլիքէտէն գօրգուլուպ, օ զէմանա գատար իսէ Բօպէր-թին պիր բլան հաղբրլամաղա վագթ ու միւսաատէսի վար իտի։

Բօպէրթ չէօլէ պիր բլան գուրտու, եանի Մօրկան իլէ Տիէկօ հագգընտա թէմամըլլա էմնիյէթ կէօսթէրիպ կէօյա հիչ պիր չէյտէն չիւպ-էսի եօգ կիպի տավրանանագտը։

Բօպէրթ պու հալինի պէհէմմէհալ չագտըրմամալը իտի։

Հայտուտլարընն պիրի՝ պիր քէլիմէ, պիր հարէքէթ չտգա, պապա օղու-լըն էօլտիկի կիւն իտի։

Քէզալիք գաչմազա տախի պիր եօլ պուլմալը իտի։

Բօպէրթ՝ Պրազիլիա սէվահիլինտէ պու պապատ միւսաիտ պիր Ֆրսաթ էլէ կէչիրիլէճէկինի գավիէն մէմուլ իթմէքտէ օլուպ, լաքին գաչապիլէճէք օլսա տա-խի, մուամմանրն անճագ նըսքը հալլ օլընմըշ օլաճագտը։

Պիրտէն պիրէ խաթրընա պիր շէյ կէլտի։

Ամֆինէրին սույա պաթմըշ օլան անպարլարընտա պիր խազինէ վար իտի։

Բօպէրթին՝ Ճիպրալթարտա եիւքլէնտիկինի կէօրմիւշ օլտըղը պու ալթուն չիմտի տէնիզին տիպինտէ գօրգունճ Սօրէլէ գայալարընը արապանտա եաթըյօր իտի։

Սէֆինէյի մէզքիւրէնին սօն բարշալարը՝ տալկալարընն ալթընտա զայպ ու նա-պէտիտ օլմուշ օլուպ, պէտպախթ ֆրգաթինին մէզքիւր գայալըգ իւզերինտէ զայպ ու թէլէֆ օլտըղընը միւպէյյին հիչ պիր նիշանէ կէօրիւնմէյօր իտի։

Սէֆինէյի մէզքիւրէտէ ալթուն պուլընտըղընը հէնուզ իւշ քիլի, եանի Բօ-պէրթ, ժօրժ վե անլէրէ գուրթուլան Իրլանտալը թայֆա պիլմէքտէյէր օլուպ, իհթիմալ քի պու թայֆա տա Ամֆինէրէ ալթուն ֆբշըլարը եիւքլէնտիկինի պիլ-մէզ իտի։

Տիմէք պապա օղուլ՝ օ ճէսիմ խաղինէնին սահիպը եէկեանէսի, վե Բօպէր-թին էֆֆեարընճա սահիպը մէյրուը իտիլէր, զիրա քենտիլերի օլմատբգճա տէ-նիզ՝ օ ավը սագլայամագտը։

Խաղինէի մէզքիւրէյի էլե կէչիրմէնին չարէսինէ կէլինճէ, Թօմաս Տիանէյին չակիրտի՝ տէնիզին տիպինտէն պիր սէրվէթ չընգարմագ իշին կիւճլեք չեքմէզ իտի։

Բօպէրթ՝ ահվալը եէէսիթիմալտէն նէչէթ իտէն պիր մէթանէթլէ պու եէնի իւմիտե եարընը, բլանընը անիտե միւքեմմել պիր սուրեթտե թէրթիպ իթտի։

Ժօրժ իլէ Ֆիրար իտուպ, սախթէ պիր նամ իլէ Ֆրանսայա կիթմէքտէ, պիր ազ վագթ օրատա չալընըպ կէչիմինի չընգարմագ, վե սօնրա օղու իլէ Ամֆինէրէքէ խաղինէի սէրվէթի արամաղա կիթմէք, իշթէ բլանը պու իտի։

Լաքին հէր չէյտէն էվվել խաղինէի մէզքիւրէ սընրընը Մօրկան իլէ Տիէկօ-տան կրգէմէք լազմ իտի։

Բօպէրթ՝ ժօրժըն պօչպօղազըգ իթմէյեճէկինէ էմին օլուպ, թէսամվուրա-թընը թէմամըլլա օղունա պիլտիրմէքտիրզի, հէր քիմսէ պիր կէօնա պօչպօղազ-ըգտա պուլընըր իսէ պունտան թէկիլքէ զուհուրա կէլէպիլեճէկինի մէրգուման տանթաթը։

Բօպէրթ էն զիրատէ Իրլանտալը թայֆանըն իւզերինէ տիւշինմէքտէ օլուպ, անըն ախլագ վե ատաթընը գօլամաղա վե թէտագիգ իթմէյե պաշլատը։

Գու զավալը ատամ՝ Իրլանտանրն չընտլ ճիհէթինտէ Գէլֆասթ հէվալիսինտէ տիւնեայէ կէլմիշ վե հէնուզ իքի սէնէյտէն պէրու խըտմէթը տեվլեթէ ալընմըշ իտի։

Իսմի Բատտի Գասան իտի։

Գիւլեր եիւզիւ, Ֆիւթուրսը վե էքսէր վաթանտաշլարը կիպի կէմիզդէ օլուպ, անլէր կիպի տէ քէսկին իշինի չօգ սէվէր իտի։

(Տե՛ս 4)

Դուք, վսեմ առաջնակարգ և մեծ բարերար ազգային, գործելով մանկան և կրթել տալով զայն, գործեցք ազգին և կրթեցիք նորա լրացուցիչ մի անհատն։ Ձեր այս բարերարական գործն, որքան ըստ երևութին մասնաւոր նոյնքան և հանրական է, զի հանրութեան օգտին նուիրելու համար է որ հանրագիտական կրթութեամբ օժտել ջանացիք քահանայի մը զաւակն, որ հօրն չափ ազգին հանրութեան նուիրական շահուց և ձրկամանց ըղձանուէր պիտի լինի ցնորհիւ Ձեր մեծահոգի բարերարութեան։

Ուրեմն հանրային շնորհակալութեան արժանի համարելով և ձեր այս կրթական և մարդասիրական բարիքն ուշադրութիւնի՝ կը նուիրեմ ձեզ իխորոց սրտի, շնորհակալիքս անկեղծ ու քաղցրերժ, և մաղթելով որ ազգային մեծատան մը փառքն ու պարծանքն յաչս ազգին՝ շուք մը աւելի վեհարար հանդիսացնող ձեր այս կրթասիրական գործն ընդօրինակելի լինի բոլոր մեծատունն նմանեացդ, և կ'օրհնեմ զձեզ օրհնութեամբ մեր երկնային Քահանայապետին, որում աղբատի մը զաւակին բարձրագոյն կրթութեան համար նուիրեալ ջանքդ և գանձդ, բոլոր գանձուցդ հետ լինի յերկինս շտեմարանեալ, ուր ոչ գող հպի և զորս ոչ ցից և ոչ ուտիճ ապականեն։

Ընդ միշտ ազօթարար ազգիս բարերութեան և շնորհապարտ գլխովին և Աղնուաշուք Տեառնդ արև. շատութեան։

Մարիս տոհանայ Ներսէսեան
ի Միջագղէղ Եալովայի
1 յունվար 1892
Յաղէքսանդրիա։

ՄԱՀԱՊԱՐՏԻՆ ԵՐԱՁՆ

Այլ եւս սատանան չէր կրնար համբերել, և կը խորհէր ակնթարթի մէջ առ ինքն ձգել մահապարտն որ կեցած Ահաւորին դէմ իւր վերջին վճռոյն կ'սպասէր ակնապիշ։ Ատենի մը առջեւ դատուելի, դատապարտուելի, լսել այն վճիռն որ զինք մինչ ցմահ շղթայակապ բանտարգելութեան կը մատնէր, և տեսնել իւր դէմ բանտապահին խստոտ դէմքն ու նորա ժանգոտած շղթաներն ի ձեռին որ կապասէր քաշել զինք այն խցիկներէն միոյն մէջ որք չէին ան ծանօթ իրեն, և վերջապէս գլխատուելի՝ այս բոլորն չէին ազդեր այն չափ սոսկում որչափ ահժ։ Իւր հրացայտ աչերն կը շլանային և հաւանականաբար չէր տեսներ այն կերպարանն, այն անձն որ զինք կը դատէր։ Եղեկարական և կամ գիտական և ոչ մի փորձ կարէր նման լոյս մ'արտադրել։ Ո՞վ էր իւր դէմ խօսողն, ո՞վ կարէր լինել որ գիտնար իւր կենսագրութիւնն ու կէտ առ կէտ կրկնէր զայն, մի առ մի նկարագրէր իւր ոճիրն իբրև իրական պատկեր իւր առջեւ։ Ընդարձակ հրապարակն լոյսերու և ցոլքերու մէջ կողողուէր, իւր շուրջն ամենայն ինչ պայծառ էր ու կը փայլէր։ բայց ո՞ւր էր ինք, ո՞ւր կարէր լինել իւր միջավայրն, իւր համար գաղանիք մ'էր ստուգիւ։ իւր բոլորտիքն ոչ բարեկամ կար, և ոչ ծանօթ, ո՞ւր փախչէր, ո՞ր կողմ դիմէր, տակաւին ունկն կը դնէր իւր վճռագրոյն, խիղճն չէր համարձակեր աչերն դէպի նորա կողմն դարձնել, բայց ատ իւր մօտ սեւադէմ ուրուականներ կը թեւապարեին ցնծմամբ։ Երբ փոքր ինչ կը ջանար ղնել ու գիտակցել թէ ո՞ւր կը գտնուէր իւր ջանքերն ապարդիւն կը մնային, զի չէր այն չենքերէն միոյն մէջ ուր սովոր էր մտնել, դատուել, ու բանտարկուիլ, և սակայն կ'զգար թէ կը քնաղատուէր և խուն ինչ յատոյ պիտի ընդունէր իւր վճիռն։ Գուցեատ դէմքին վերայ տարբեր երեւոյթներ կը նշմարուէին։ Կուզէր շարժել, խոյս տալ սոյն խորհրդաւոր վայրէն, բայց հպիւ քալ մը կառնուր, երբ վիթխարի անդունդ մը կը բացուէր իւր ոտից տակ, իսկոյն յետս կ'ընկրկէր, քանի՞ցս կանիծէր իւր ծնունդն, այլ ի զո՞ւր։

Արդարդ դատաւորն հպիւ կարատաւանէր վճռոյն վերջաբանն՝ սեւ ամպ մը եկաւ ու ծածկեց չքեղ պատկերն, խաւարն պատեց զինք ու ալ բան չէր տեսներ, միմիայն կրցաւ խոր լռութեան մէջ լսել սա խուր բառերն։ «Ֆ–իրենկան դանիլ, է դոդէ երէբոր լրեոյ»։ Ցանկարծ սարսուաց, մի քանի ցուրտ, ու ոսկրուտ ձեռներ սկսան զինք քաշ կրբտել, բայց ո՞ւր։ ։ ։ չէր գիտեր։ Վայրկենական արագութեամբ մը վար կը դահավիժէր, կիշնէր ու կիշնէր, մինչոցի անահման ովկիանն կը ճեղքէր ու դէպի վար կը գլորէր։ Քիչ մը վերջ իւր ոտներն գետին կը կոխէին, ինչ մեծ եղաւ իւր զարմանքն ու ահն՝ երբ ինքզինքն գտաւ հրաբորբոք լճի մը եզերքն, ջուրերն ամբողջ կ'եռային, հուրն լեռնակուտակ ալեաց մէջէն մինչեւ ամպերը կը ծրարուէր, հաւասն ծուխն կը մարբ մերթ կարմրագոյն և մերթ կապտագոյն ծուխն կը ծածկէր ողջոյն մթնոլորտն։ գետինն իւր ոտից տակ հիմնովին կը դղրդէր, ամպահերձ լեռներ դաւալգլոր կը սուզուէին ջուրց մէջ, ալք իւրեանց վառ կատարներն կը բարձրացնէին անդ հեռուն, իւր սրտայուզումն կը կրկնապատկէր։

Արդ ժամն հասած էր, ուրուականաց մի քանին կաչկանդեցին ոտներն ու ձեռներն, տեսարանն տակաւ կ'հաւորէր, հուրն կրկնապատիկ սկսաւ բարբոքիլ, և որչա՜փ աւելցաւ իւր գարմանքն երբ հրատապ մակերեսին վրայ բոցավառ մարդագուլխներու լողալն տեսաւ իւր առջեւ որք մերթ կը սուզէին մերթ կերեւէին, ալ մինչոց չկար առաւել բան մը դիտելու, ջուրն ծածկած էր իւր մարմինն, կը չանար վեր նետուիլ փոքր ինչ օդ ծծել, բայց երբ բաւական դժուարութենէ վերջ կրցաւ ելնել մակերեսն ու բանալ իւր բերանն, ֆոսֆորախառն ծուխն մինչեւ թոքերն անցան։ Իւր մարմին գլխովին կարբէր, կ'զգար այն ցաւն, բայց չէր կրնար պրծիլ։ լաց, աղաչանք ու պաղատանք գիտէր թէ փուճ ու սնոտի էին։ Մեկ բառն միլիոնաւոր անգամ կը կրկնէր, բայց խաւարին մէջ անդ հեռուն միմիայն իւր արձագանքն կը լսէր։ առաւել կը տանջուէր իւր հոգին երբ իւր դէմ եղեռանց ենթականերն կը ծիծաղէին իւր դիմաց, և երբ ալ աւելին, իւր խոնաւ աչերն դէպի վեր կը բարձրացնէր, ոչ այլ ինչ տեսաւ բայց եթէ եղեմ իւր դիւթական տեսլեամբ, հրեշտակք հաւասն խումբ խումբ երգ ի բերան կը ճեմէին ծաղկեզարդ հովանիներու տակ, ի հեռուստ կը լսուէր ներդաշնակ նուագարաններու զեղգեղանքն, այլ ինք։ ։ ։ դժոխոց տակ կը տանջուէր, կուզէր մեռնիլ, կուզէր չզգալ, դէթ մեղմացնել իւր ցաւերն։ ։

Աբշալոյսին ազօտ լոյսովն քահանան իւր գլուխն ծածկած վեղարովն մատեան ի ձեռին դէպի բանտն կը յառաջանար, մտեցաւ, ողջունեց բանտապահն, ու դուռն բանալով ներս սպրդեցաւ, թշուառն իւր անկողնոյն մէջ ատ անդ կը գլորուէր, ժամանակ չկար վատնելու, յամրաքալ եկաւ անկողնոյն մօտ ու իւր մատենովն դպաւ մեղմիկ նորա մերկ ուսին։ Խելագար մ'էր գոչեցէ, իսկոյն դարձաւ նետուեցաւ, աչերն իւրեանց կոպերէն դուրս պիտի ցայտէին, բառ մ'իսկ չէր արտասաներ, իւր առաջին շարժումն ու գործն եղաւ ծնրադրել Աստուծոյ մարդուն առջեւ և արտասուօք թրջել նորա ոտքերն, մեղայ, կրկին մեղայ կը բացագանչէր, ներում, միմիայն ներում կը խնդրէր Տիրոջմէն։ Քահանայն իւր պաշտօնն կատարեց, խոստացաւ նմա հոգւոյն անմահութեան վերայ ու խրախուսեց զինք։ Խցիկին դուռն բացուեցաւ, բանտապահն իմացուց թէ սայն իրեն կսպասէր, կապոյտ վերարկու մը ծածկեց իւր մարմինն, խեղճն մնչտ կարտասուէր։

Քիչ մը վերջ կառքն կեցաւ, վար իջուցին զինք, յամրաքալ յառաջացաւ դէպի մեքենան, վերջին անգամ դարձուց արտասուալից աչերն ժողովրդեան վրայ ի նշան հրաժեշտի, և հպիւ թէ սանդուխին վերջին ոտքն կը կոխէր, պաշտօնեայ մը իմացուց թէ գլխատումն կատարուած էր։

Կէս ժամ վերջ մէկը որ կանցնէր սոյն հրապարակէն երեք սև անձինք տեսաւ որք ծածկած իւրեանց դէմքն իրենց տունն կը վերադառնային լալագին, իւր կինն ու երկու զաւակունքն։

Վահան Ց. Փափազեան
յԻսկիւտար

ԻԼԱՆԱԹ

Տոյտանը Ոսմանիէ Օսմանլի
էրիւանիը հանրապետութիւն

Գու քերրե Թէշէքքիւլ խաէն Օսմանլը քիպրէթ չերքէթինն սերմայէսի պուլրնան պիր միւռն ֆրանգիւղերինաէն իխրաճ իթթիկի 8000 հիսսէ սէնէտաթրէն՝ բէսմը տամկա գանունէրն 10ընճը մատտէսի մուճիպինճէ 100տէ 1 հիսսայրլյա տամկա բէսմի պու քերրէ մէզքիւր գումբանէտան քեամիլէն իսթիհսալ գրլընմէզ օլարղընտան, սէնէտաթը մէզքիւրէնին Գալաթա կէսմրիւկիւ տարբէսինէ վագը բուլ պէյիւէ մէժմուրիւէթինէ իպարազլյա մէճճանէն տամկալանարբլմասը լիւզումը, Ցուլյունը Ուսմանիէ Օսմանլի իտարէսի թարաֆընտան սէնէտաթը մէզքիւրէ համիլլերինէ իլան օլունը։

15 քանունը սանի 1307։

3—2

ԶԷՎԱ՛Ճ ՎԷ ԳԸՄԳԱՆՃ ԶԷՎԱ՛ՃԷ

Պունտան ազտէմ կազէթամբզտա թէֆրիգա սուրէթիյլէ նէշր օլունան Զէվա՛ճ վէ ԳԸՄԳԱՆՃ Զէվա՛ճէ նամ բրման 752 սահիֆէսէն իպարէթ օլարաք հալտէ պու քերրէ ճիլտէնիպ քիթապ չէքիլմէ վագ իլէ 20 գր. ֆիսանթլա մէվգիի ֆիւրուխթա չբդարբլմազ տարը։

Շայանը միթալէա օլան իշպու բրման՝ Պաղչէ Դարուսրնտա սուճք Պողոս վէ Ցակոբ աղալար իլէ քիթապճը տիւքքանարընտա վէ կազէթա սաթըճըլարընտա պուլունը։

ՏՕԳԹՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Թիւ-էլէ խոսոսի

Պէյն, սրբի իլիկի վէ հէր նէվ սինէր խասթալըգլարընտա միպթէլա օլան խասթալարը տօգթօրը մուտամիլէյի հէր կիւն էյլէնտէն սօնրա Պէյօղլունտա Պէգքար սօգաղրնտա 9 նուամբրոյը խանէսինէ գալուլ իտէր։ 24

ՄԱԹՊԱԱ

Քիթապ վէ բիսալէ թապ իթմէք իչիւն լազըմ օլան երմէնիէք, թիւրքէք վէ ֆրանսըզճա հրուֆաթլարտան մախսուսէն վէ միւճէտտէսէն թէտարիք էյլէյերէք մաթպասմըզտա մախսուս պիր մահալ քիւչատ իթմիշ օլտուղմըզը, վէ երմէնիէք, թիւրքէք վէ ֆրանսըզճա քիթապ, բիսալէ վէ սարէթ թապը իչիւն ճէբիտէ Շարբէնէ մաթպասա՝ միւրաճաաթ իստէնէք զէվաթը հէր ճիհէթէ խօշնուտ իստէնիլմիպի բաղալէթլու էհմալիյէ իլան իտէրիզ։

Թարատան տախի սըբարբչաթ գապուլ օլունը։

ՃԷՄՇԻԿԻՆ մախզասը

(189)

ԿՆՈՋ ՄԱՏ ԿԱՑ

(CHERCHEZ LA FEMME)

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԱՐԹՈՒՐ ԱՐՆՕԼՑ

ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ
Ց. Ա.

Այս որոշ հաստատութիւնը կը բառնար իրմէն այն յեսին յոյսը որ միշտ սրտին խորը կը կենայ յուսահատ պարագաներու մէջ։

Իտալացին՝ հանդարտ շարժուածքով մը քակեց իւր վերազգեստին կոճակները և քովի գրպանէն թղթապանակ մը հանելով՝ բացաւ զայն յամրաբար։

Լէոն տը Բրանժէն յայտնի անձկութեամբ մը նորա ամեն շարժումները կը դիտէր։ պաղ քրտինք մը կը կայլակէր իւր մազերէն վար։

Իտալացին թղթապանակին մէջէն դեղնած քառածալ թերթ մը հանեց և բացաւ զայն՝ ջանալով սակայն իւր խօսակցէն քիչ մը հեռուն կենալու և իւր աչքին ծայրովը զայն դիտելու։

—Ի՞նչ է այդ,—հարցուց Լէոն տը Բրանժէն դողդոջուն ձայնով մը։

—Ասիկա՞,—պատասխանեց Լուիճի։—Մարթ Բիէռէի մէկ յայտարարութիւնն է զոր ես իրեն թելադրեցի, ինքն ալ գրեց և ստորագրեց իւր ձեռքովը։

—Ի՞նչ կրսէ այդ յայտարարութիւնը։ ։ ։

—Մտիկ ըրէք։

Ցանկամ Իտալացին կարդաց հետեւեալը՝ իւր բառերը կշռելով։

«Ես՝ ստորագրեալս Մարթ Բիէռէ՝ բնակիչ ի Նօժան, կը յայտարարեմ առաջի Աստուծոյ թէ՝ ընդունելով տասը հազար ֆրանգի գումարմը՝ հաճեցայ Պ. տը Բրանժէնի (կի-Ֆրանսուա) զաւակը, զոր նա ինձ յանձնած էր իբրև ստնտու, փոխել միւնոյն տարիքէ ուրիշ տղու մը հետ որ Իտալիոյ հպատակ Քառլօ Նապրուցցիի որդին է։

«Կը յայտարարեմ առաջի Աստուծոյ թէ՝ այս փոխոխութիւնը տասը տարի առաջ տեղի ունեցաւ, և թէ՝ Պ. տը Բրանժէնին (կի-Ֆրանսուա) «Լէոն տը Բրանժէն անուամբ մեծցուցած հիմակուան զաւակը Քառլօ «Նապրուցցիին զաւակն է, որուն աւազանի անունը Ռընէ է։»

—Ստորագրուած և թուականը դրուած՝ ամեն բան կանոնաւոր է,—աւելցուց աւազակը իւր լռին ու շնական ժպիտովը։

Բայց հպիւ թէ լրացուցած էր այս ընթերցումն և իւր կարճ մեկնութիւնը, Լէոն տը Բրանժէն՝ կատաղի ոստմամբ մը վրան յարձակեցաւ նոյն թուղթը խլելու համար անկէ։

Շարժումը այնչափ յեղակարծ, ոստումը այնչափ արագ եղած էր որ Իտալացիին տեղը եթէ ուրիշ ո՛ և իցէ մէկը լինէր, այդ յանկարծական յարձակումն պիտի կրնար յաջողիլ։

Դժբաղդաբար Քառլօ Նապրուցցի այն մարդերէն էր՝ որք կը նախատեսեն ամեն գէշ զգացումները և զգոյշ կը կենան միշտ։

Ուստի փաստաբանը իւր հօր երկնցուցած բազկին դէմ խորտակեցաւ և այդ երկաթեայ բազուկը իւր յախուռն եռանդը կասեցուց։ Լուիճի՝ Լէոն տը Բրանժէնին դաստակը բռնեց և զայն խորտակելու աստիճան սեղմեց։

—Ասուա՛ծ իմ,—ըսաւ աւազակը սուր քրքիջ մը բառնալով։—Ատանկ գէշ կատակներ չեմ ուզեր, սիրելի զաւակս։

Լէոն տը Բրանժէն երերաց իւր սրունքներուն վրայ և ընկրկեցաւ։

Բուռն կռուի մը բռնուելու մարդ չէր։ Նաեւս նոյն ժաման ամօթ զգաց սոյն փորձին ի դերեւ ելնելուն համար։

Քառլօ Նապրուցցի Լէոնի թեւը թող տուաւ և պահ մը երեսը նայեցաւ։ յետոյ թուղթը թղթապանակին մէջ և թղթապանակն ալ գրպանը դրաւ, և խնամօք կոճկեց իւր վերազգեստը։

—Հիմայ խօսինք,—ըսաւ։—Ա՛լ հասկցաք։ դուք իմ որդիս էք։ ապացոյցներ ունիմ։

Փաստաբանը գլուխը ծռեց։

Գարտեալ էր նա։

—Ի՞նչ կուզէք ինձմէ,—ըսաւ։

—Իմ վրիժառութիւնս կատարեալ ընելու համար ինձ օգնէք։ Արդ՝ եթէ կի-Ֆրանսուա տը Բրանժէնի ճշմարիտ զաւակը իրեն դարձնեմ՝ վրիժառութիւնս կատարեալ չըլլար։

—Այդ յայտնի բան է ուրեմն։ ։ ։

—Ուրեմն ես կուզեմ որ դուք հոս՝ անոր տունը կենաք, և շարունակէք կրել իւր անունը և վայելել այն ամեն առաւելութիւնները զորս կրնաք ունենալ հոս։

Լէոն տը Բրանժէն երեսը նայեցաւ երկանիկ ապշութեամբ։

—Բայց պէտք է որ գիտնայ,—շարունակեց աւազակը,—թէ դուք իւր զաւակը չէք, թէ իւր ճշմարիտ զաւակը իմ ձեռացս մէջն է, և թէ ուզածս պիտի ընեմ անոր։

—Ա՛,—ըրաւ փաստաբանը։

—Պէտք է որ գիտնայ թէ ես ո՞վ եմ։ ։ ։ թէ իւր զաւակը իմ անունս կը կրէ, և թէ՝ եթէ զիս Արդարութեան մատնէ և կառափնատեղին ղրկէ՝ սոյն անուան ամօթն ու սոսկումը իւր բուն որդւոյն անձին պիտի փարին։

—Կը հասկնամ,—թոթովեց փաստաբանը սարսռալով։

—կուզեմ որ նա տառապի այնչափ՝ որչափ ես տառապեցայ, և պիտի տառապի, վասն զի ես զինքը գիտեմ։ Այս մարդը միայն իւր անուան վերաբերեալ բաներուն զգայուն է, և գիտես թէ որչափ պիտի կատղի երբ իմանայ թէ իմ զաւակս ինքը մեծցուցած է և թէ իւր զաւակը իմ անունս կը կրէ, այս նոգկալի, անիծեալ, անպատիւ, ամեն երկիրներու օրինօք դատապարտեալ, արիւնաթաթաւ անունը։

Այսպէս խօսելով աւազակը վեր կը կանգնէր, և իւր դէմքը՝ ամենէն յանդուգն մարդն իսկ դողացնելու աստիճան սատանայական արտայայտութիւն մը կ'ստանար։

(Շարունակ.)

ՆՈՐ ՔԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՍՐԻՆԵԱՑ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Բառք 30,000

Տպագր. Նեան Կ. Պէրպէրեան

Քիչ ժամանակէն կ'ուտարուի տը. պագրութիւնն սոյն նոր բառագրքի՝ որ իւր ճոխ պարունակութեամբ, նորաբանութեամբք, գրական, գիտական բառերով, որոնցմէ ոմանց առջեւ նոցա Ֆրանսերէն համանշակ ներն ալ դրուած են, հայերէն լեզուի ուսման ընթեր առաջնորդ մը պիտի լինի ամէն անհատի համար։

Բաժնեգինն է 15 դահեկան։

Հեղինակին հասցէն

Կ. Պօլիս Էսկի-Զապթիյէ Պէրպէրեան տպարան

10—5

ԻՌԻՍ—ՖԼՕՌ

Բարիզէն Ա. Գուրժուա վէ Գումբանեասընն Թէրթիպ իթտիկի գատրնլարա մախսուս կիւզէլ ինչա բուտրաբ։

Գու բուտրա՝ նրթզ իւս սրհէ գավարիանէ մութասլզգ օլմագ իւզրէ թէրքիպաթը ճէտիտէ իլէ թէրթիպ իտիլմիշ օլմաղա, բուտրալարդն էն միքէմմէլի տիր։

Եալնըզ պու բուտրա՝ տէրիյէ գուվվէթ, եուժուչագզդ վէ թագէլէք վէրիր վէ սրհէթէ տէ ապա տօգանմագ։ Իր քէրրէ թէ նրիպէ իտիլմէնէ, արթըգ անտէն վագ կէչիլմէզ։

Կիւզէլմէյէրինէ մերագ իտէն պիճիւմէզ գաղանլարը՝ ԻՌԻՍ—ՖԼՕՌ բուտրասընդն խասսէսինի հիւանիւ թագտիր իտէնէյէրինէ գանաթ հասըլ թիմէզ օլմըզմըզտան, մէզքիւր բուտրայը մուամիլէյհիւայէ թավսէյէ իտէրիզ։

Սապահնն չկի չիչէյէրէ հէր նէ վէրիր իսէ, պու բուտրա տա եիւզ ըէնկինէ անը վէրիր։

Իռիս—Ֆլօռ բուտրասը Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա աթիտէքի տիւքքեան վէ մաղազալարտա պուլընը։

Ն՝ 315տէ 0 Վարիկէթէ

Ն՝ 19տա Գալաթատա 0 Ժէնի

Ն՝ 420տէ Խրիսօնի վէ Գու